

Forsviden södra vindkraftpark
c/o GE0text
Box 4452
203 15 Malmö

forsviden@geotext.se

Samrådsyttrande över Forsviden södra vindkraftpark, Gotland

Forsviden Vind AB planerar att uppföra en vindkraftanläggning vid Forsviden på norra Gotland. Bolaget har presenterat ett reviderat förslag med 17 verk enligt samrådshandling maj 2015. Naturskyddsföreningen Gotland har 2014-08-15 yttrat sig över det tidigare förslaget med 31 verk och lämnar härmed följande yttrande över det aktuella förslaget med 17 verk.

Naturskyddsföreningen Gotland anser att projektet, trots den gjorda revideringen, har olämplig placering och utformning och att ansökan därför måste avslås i sin helhet.

Motivering:

Föreningen anser generellt att vindkraften har en viktig funktion i samhället, men att den ska byggas på de mest lämpliga platserna där den inte riskerar att allvarligt skada höga naturvärden. Föreningen arbetar därför aktivt för att lokaliseringen av vindkraft ska ske där minst skada på naturvärden sker och vill därför hänvisa till bland annat Naturskyddsföreningen Gotland *Vindkraftspolicy* (2008) samt Naturskyddsföreningens studiehandledning *Vindkraft på rätt plats* (R. Olsson 2014). Syftet med dessa produkter är att underlätta för vindkraftsindustri och myndigheter vid planering av vindkraftanläggningar så att områden med höga naturvärden, som till exempel Forsviden som hyser globalt unika naturvärden, inte exploateras.

I korthet anser föreningen att Forsviden är en mycket olämplig plats och att Forsviden Vind AB inte har visat att området är lämpligt i detta avseende. Samrådshandlingen är dessutom mycket ofullständig och redovisar exempelvis inga alternativa lokaliseringar eller närmare konsekvenser för Natura 2000-områden, mark och vegetation, fågelliv samt riksintresse för rörligt friluftsliv, varför det inte går att bedöma dess påverkan på dessa värden.

Enligt 1 kap. 1 § Miljöbalken syftar bestämmelserna till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Föreningen anser inte att en vindkraftutbyggnad vid Forsviden främjar en

hållbar utveckling i ett sådant längre tidsperspektiv. Vindkraftverkens livslängd är 20-25 år det vill säga högst en generation. Föreningen anser det viktigare att bevara områdets höga och unika naturvärden och dess orörda karaktär till nuvarande och kommande generationer som Miljöbalken föreskriver.

Därtill kommer att när vindkraftverken generationsskiftas efter cirka 20 år så får man räkna med att det byggs nya vägar och fundament. Ett område som bebyggs med vindkraft kommer därför med all sannolikhet att utsättas för än mer exploatering och ny infrastruktur i framtiden. I det längre tidsperspektivet bör således även denna påverkan vägas in redan under tillståndsprocessen.

Enligt 4 kap. 1 § Miljöbalken är hela Gotland utpekad som riksintresse med hänsyn till natur- och kulturvärden. Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får komma till stånd endast om det inte möter något hinder enligt 2-8 §§ och det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Föreningen vill betona att Forsviden har mycket höga och delvis unika naturvärden, bland annat ett störningskänsligt fågelliv samt värdefulla naturtyper med bland annat kalktallskog som enligt Naturvårdsverket har en unik särställning bland Nordens kalktallskogar och ur ett europeiskt perspektiv mycket höga skyddsvärden.

En exploatering i form av nya och ombyggda vägar och uppförande av 17 stora vindkraftverk kommer att påtagligt försämra förhållandena för det störningskänsliga fågellivet. Mark- och miljööverdomstolen har i juli 2012 beslutat att vindkraftverk inte får uppföras inom området Mästermyr mot bakgrund av förekomsten av fågel (MMÖD M 8344-11). Flera andra domar har även fastställt skyddsavstånd till särskilt skyddsvärda fågelarter samt påtalat att livsmiljöer inte får fragmenteras och att skador på biotoper eller arter inom Natura 2000-områden inte får ske (se till exempel MMÖD M 7639-11 och M 10072-12 samt MMD M 3905-12, M 260-13 och M 2571-13). Dessa prejudicerande domar omöjliggör en exploatering vid Forsviden med hänsyn till naturvärdena och fågellivet inom och i angränsning till den planerade vindkraftparken.

Naturskyddsföreningen Gotland noterar att ett antal verk tagits bort jämfört med det tidigare förslaget. Föreningen vill dock påpeka att även de återstående verken innebär ett hot mot överflygande örn på väg till födosök vid bland annat Tingstäde träsk och kustområdena. Hänsyn måste även tas till örnförekomst vid Elinghems myr.

Naturvårdsverket, Länsstyrelsen och kommunen skriver i rapporten Kunskapsunderlag angående planer för framtida markanvändning på norra Gotland (2007) att området utgör ett av Gotlands sista stora sammanhängande ostörda och oexploaterade naturområden och har som sådant ett stort värde. Naturvårdsverket skriver i ett yttrande över det angränsande vindkraftsprojektet Forsvidar att den planerade vindkraftparken skulle innebära ett större ingrepp i området och vill därför uppmärksamma 3 kap 2 § Miljöbalken som slår vakt om större ostörda och oexploaterade områden. Naturvårdsverket anser att den föreslagna lokaliseringen vid Forsvidar inte förefaller lämplig. Föreningen instämmer i denna bedömning och anser att Forsviden har minst lika höga naturvärden och därför är speciellt skyddsvärt.

Länsstyrelsen skriver i rapporten Kalktallskogar på Gotland att Forsviden tillsammans med Kallgate, Hejnum Hällar och Filehajdar utgör Gotlands största hållmarks komplex och samtidigt det avgjort största mera sammanhängande kalktallskogsområdet i Norden.

Länsstyrelsen skriver att hela Forsviden är intressant från naturvårdssynpunkt på grund av sin storlek, sin varierande natur och sin vildmarkskaraktär. En vindkraftsetablering i området skulle enligt föreningen fragmentera det nu stora sammanhängande området på ett oacceptabelt sätt.

Den planerade vindkraftsparken ligger delvis utanför utpekade riksintresseområden för vindbruk enligt översiktsplanen Bygg Gotland, som baseras på 2008 års riksintresseområden. Enligt Energimyndigheten skall den kommunala översiktsplaneringen uppdateras varje mandatperiod där nytt underlag, som exempelvis uppdaterade riksintresseområden för vindbruk, arbetas in. Översiktsplanen är dock inte uppdaterad med 2014 års riksintresseområden och ger därför inte stöd för en sådan utökning av området som projektet förutsätter. Länsstyrelsen skriver i översiktsplanen (sid 139) att stor restriktivitet skall gälla för etablering av vindkraftverk utanför områden som anges i planen.

Projektområdet rymmer Natura 2000-område Forsviden med förekomst av rödlistade fågelarter. Föreningen konstaterar att vindkraftverk utgör ett direkt hot mot dessa varför det är uteslutet att placera verken direkt på gränsen till Natura 2000-området eller i dess närhet.

Föreningen vill även påpeka Länsstyrelsens pågående översyn av Natura 2000-områden som innefattar Forsviden, File hajdar, Hejnum hållar och Kallgateburg. Arbetet genomförs på uppdrag av Naturvårdsverket, som vill ha ett utförligare underlag för avgränsningar av planerade utökade Natura 2000-områden inom det aktuella området. Vi menar att Forsviden Vind AB:s planer för Forsviden måste vila i avvaktan på eventuella beslut om utökade Natura 2000-områden som kan bli följden av Länsstyrelsens översyn. Länsstyrelsen ska lämna sina underlag till Naturvårdsverket senast 31 december 2015.

Föreningen anser att den föreslagna lokaliseringen med 17 verk är ytterst olämplig och inte är förenlig med svensk lag (Miljöbalken) eller EU:s lagstiftning (Fågeldirektivet (Rådets direktiv 2009/147/EG) samt Art- och habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43/EEG)).

Naturskyddsföreningen Gotland

Anncatrin Hjernquist, ordförande